

coppa

insight

Factsheet duurzaamheid inkooppakketten Restmateriaal

2021

Restmateriaal

Het pakket

Het inkooppakket restmaterialen gaat over de dienstverlening voor het verwerken van afvalstromen. Hierbij wordt onder andere gekeken naar:

- Afval/Restafval
- Papier/Karton
- Swill
- Plastic verpakkingen, Metalen verpakkingen en Drinkpakken (PMD)
- Glas

Mogelijkheden tot duurzaamheid binnen het pakket

Over het algemeen wordt afval veel als restafval ingezameld. Dit restafval wordt vervolgens verbrand, hetgeen leidt tot extra CO₂-uitstoot. Echter, restmateriaal kan ook als grondstof voor een nieuw product worden gezien. Als de organisatie gescheiden inzamelt en de afvalverwerker dit gescheiden ophaalt en verwerkt, kan de grondstof opnieuw worden gebruikt. Restmateriaal dient hierbij in de volgende categorieën te worden verdeeld: papier/karton, Swill, PMD en glas. Deze circulariteit vermindert de footprint en CO₂-uitstoot drastisch.

Ook kun je bij dit pakket denken aan het verminderen van de afvalstroom en het hergebruiken van materialen en grondstoffen. Zo zijn elektrische apparaten die niet meer nodig zijn niet per se afval. Deze kunnen ook worden doorgegeven aan een leverancier die deze kan upgraden en re-integreren. De leverancier kun je vragen om een plan aan te leveren waarin ze beschrijven hoe ze medewerkers van de opdrachtgever kunnen stimuleren om afval te scheiden en te verminderen.

Wat zegt de overheid?

▪ **Activiteitenbesluit milieubeheer**

Inclusief de bijbehorende activiteitenregeling stellen ze algemene regels op voor bedrijven die onder de Wet milieubeheer vallen en voorheen een milieuvergunning nodig hadden.

▪ **Landelijk afvalbeheerplan**

Zorginstellingen zijn verplicht alle afvalstoffen te scheiden, gescheiden te houden en gescheiden af te geven, tenzij dat redelijkerwijs niet van hen kan worden gevergd.

▪ **Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)**

Zorginstellingen met emissies van ZZS moeten een vermijdings- en reductieprogramma hebben, waarin de mogelijkheden voor bronaanpak en reductie worden onderzocht.

▪ **Van Afval naar Grondstof (VANG)**

Met dit programma wil het kabinet een transitie maken naar een circulaire economie. VANG Buitenshuis focust op de negen kantoor-, winkel- en diensten- (KWD-)sectoren, waaronder onder andere de overheid en zorg vallen.

Afval(verwerking) in de zorgsector

	Afval per bed in KG	% afval-scheiding
Gehandicaptenzorg	329	28%
GGZ	752	38%
Verpleging, verzorging en thuiszorg	807	35%
Ziekenhuis	1320	39%

Rol van de opdrachtgever

Het kost tijd en moeite om PMD-inzameling goed te organiseren. De opdrachtgever is tevens de contracteigenaar. Deze contracteigenaar dient over organisatietalent te beschikken zodat de afvalverwerking in goede banen wordt geleid. Daarnaast dient de contracteigenaar en/of de organisatie een intrinsieke motivatie te hebben voor duurzaamheid waardoor deze ervan overtuigd is dat afvalverwerking op een duurzame manier moet gebeuren. Dit is vaak te zien aan

de duurzame doelstellingen van een organisatie, waar duurzame afvalverwerking binnen past. Verder is de inzameling en verwerking van bijvoorbeeld PMD duurder dan de verbranding van restafval. Daar moet een organisatie wel extra geld voor over hebben.

Voorbeeld uit de praktijk

- In 2018 is een duurzaam inzamelvat voor specifiek ziekenhuisafval (SZA) ontworpen. Dit inzamelvat is gemaakt van gerecycled plastic uit consumentenafval, maar voldoet aan de strenge eisen die voor het SZA-vat bestaan. De milieu-impact is ruim 55% lager en de CO₂-uitstoot bijna 52% minder dan bij een traditioneel vat.
- Uit onderzoek blijkt dat in een gemiddeld tot groot ziekenhuis jaarlijks zo'n veertigduizend disposable instrumenten worden weggegooid. Verder blijkt dat 85% van het chirurgisch materiaal weer is terug te brengen in bruikbare staat. Er zijn op dit moment proeven bezig om dit type afval beter te circuleren. Dit zal tevens enorm schelen in de kosten.
- Veel zorginstellingen maken gebruik van het as-a-service model. Dit houdt in dat bepaalde producten geleased worden in plaats van gekocht. Hierbij blijft de producent eigenaar van het product, waardoor de levensduur vaak verlengd wordt en de hoeveelheid afval wordt verminderd.

Wat kan COPPA betekenen?

Afvalverwerking gaat grotendeels om een verandering in gedrag van medewerkers. Echter, de contracteigenaar staat hierbij aan het roer en COPPA kan hierin ondersteunen. Zo kan COPPA samen met leveranciers het proces van afvalverwerking inrichten. COPPA kan de huidige afvalstromen voor u in kaart brengen, waarna verbeterpunten kunnen worden vastgesteld. Ook kan COPPA u helpen bij de aanschaf van artikelen die u nodig heeft bij het duurzaam verwerken van uw afval.

Ketensamenwerking

Ketensamenwerking kan circulariteit enorm bevorderen. De restmateriaalverwerker bevindt zich vaak in een positie om een circulaire keten te initiëren. In het geval van PMD heeft de restmateriaalverwerker dit in eigen beheer.

Bij één van onze klanten zijn we gestart met de plannen om samen met een koffieleverancier, een schoonmaakorganisatie, een afvalverwerker en een producent van zeep een circulaire samenwerking aan te gaan. Zo verzamelt de schoonmaakdienstverlener de koffieprut van de locaties. De restmateriaalverwerker transporteert de koffieprut naar een producent, die dit materiaal vervolgens weer gebruikt als grondstof voor vaste en vloeibare zeep. Deze zeep wordt vervolgens weer verkocht aan de opdrachtgever zelf. Hoe circulair wil je het hebben?

Voorbeelden eisen tender afval

Drie veelomvattende eisen uit een tender:

1. Opdrachtnemer is in staat om de afvalstromen af te voeren en te verwerken die vrijkomen op de locaties:

▪ Bedrijf/Restafval	▪ AEEA
▪ Papier en karton	▪ SWILL
▪ Archiefpapier	▪ Vetton
▪ Flessen/glas	▪ Afzetcontainers
▪ Organisch afval	▪ Vetput
▪ PMD	▪ KGA

2. Inschrijver laat de werkzaamheden uitvoeren volgens de fundamentele arbeidsnormen van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO). Deze zijn vastgelegd in de conventies:

- Inzake afschaffing van dwangarbeid en slavernij (29, 105);
- Inzake vrijwaring van discriminatie op het werk en in beroep (100,111);
- Inzake afschaffing van kinderarbeid (138, 182); Inzake de vrijheid van vakvereniging en recht op collectief onderhandelen (87, 98).

3. Afvalscheiding

- Wat is uw visie op afvalscheiding?
- Hoe luidt uw advies voor afvalscheiding bij medewerkers en bewoners van de locaties?
- Op welke wijze gaat u afvalscheiding introduceren en stimuleren op de locaties?
- Op welke wijze kunt u de afvalstromen door afvalscheiding verminderen met kostenverlaging als gevolg?
- Hoe ziet uw implementatieplan afvalscheiding eruit? Vermeld en voeg deze toe in de bijlage.

4. Best Value Procurement

De tender kan ook worden uitgevoerd op basis van Best Value Procurement. Prestatie-inkoop of Best Value Procurement (BVP) is een manier van aanbesteden (“inkopen”) waarbij de opdracht functioneel is opgesteld in plaats van dat een enorme hoeveelheid gespecificeerde eisen wordt opgesteld. De aanbieder (aannemer) staat het vrij zijn eigen invulling te geven aan de opdracht, mits voldaan wordt aan de functionele specificaties. De opdrachtgever geeft aan wat hij wil hebben en de opdrachtnemer bepaalt hoe dat geleverd wordt.

Hierbij kan worden aangegeven dat duurzaamheid een specificatie is. Het is vervolgens aan de aanbieder om te bepalen hoe dit ingevuld wordt.